

ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม
ของสถานประกอบการสังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

The Demand of the Vocational Certificate Workforce with Industrial and Commercial
Majors by the Entrepreneurs Under the Industrial Estate Authority of Thailand

พรรณณี ลีกิจวัฒน์* ไพฑูรย์ พิมพ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ของสถานประกอบการสังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยายประเภทการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ สถานประกอบการสังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยทั่วประเทศ จำนวน 340 แห่ง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความมั่นใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 จากประชากร จำนวน 2,617 แห่ง การเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบมีระบบจากรายชื่อสถานประกอบการของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ. 2550 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานประกอบการจำแนกตามประเภทวิชา ส่วนใหญ่เป็นความต้องการแรงงานประเภทวิชาอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.12 ส่วนประเภทวิชาพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.88 หรือคิดเป็นอัตราส่วน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม : ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เท่ากับ 1 : 3.19

2. กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการจำนวน 340 แห่ง ต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมทั้ง 2 ประเภทวิชา ในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) รวมทั้งหมด 12,417 คน จำแนกเป็นรายปีได้เป็น 4,113 , 4,057 และ 4,247 คน ตามลำดับ เมื่อประมาณค่าไปสู่ประชากรสถานประกอบการทั่วประเทศ จำนวน 2,617 แห่ง ได้เป็นความต้องการแรงงานทั้งหมด 95,574 คน จำแนกเป็นรายปีได้เป็น 31,658 31,227 และ 32,689 คน ตามลำดับ

3. สถานประกอบการต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมทั้ง 2 ประเภทวิชา ในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) เพิ่มขึ้นที่มีอยู่เดิม (พ.ศ. 2550) คิดเป็นร้อยละ 105.56 หรือคิดเป็นอัตราส่วน จำนวนที่มีอยู่เดิม : จำนวนที่ต้องการเพิ่ม เท่ากับ 1 : 1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายปี (เทียบกับจำนวนที่มีอยู่เดิม) คิดเป็นร้อยละ 34.97 34.49 และ 36.10 ตามลำดับ

4. ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานประกอบการ รวมทั้ง 2 ประเภทวิชา จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 55.04 , 38.07 และ 6.89 ตามลำดับ

5. สาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม คือ เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง และไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

6. สาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม คือ การขาย การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการแรงงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

Abstract

This research aims to study the demand of vocational certificate workforce with industrial and commercial majors by the entrepreneurs under the Industrial Estate Authority of Thailand (IEAT) during 2008-2010.

The research method used in this research is the descriptive survey. The element of the sample are the 340 entrepreneurs under the IEAT. The size of the sample is in accordance with the ready-to-use table of Krejcie and Morgan at the confidence level of no less than 95 percents and the error of less than 5 percents of 2,617 entrepreneurs under the IEAT nationwide. The systematic random sampling is used with the entrepreneurs list of IEAT.

The tool used in the research is questionnaire. The data is collected during June-August, 2007, then analyzed by statistics, frequency and percentage ; and it is found that:

1. The entrepreneurs' demand for the vocational certificates workforce with industrial major are in high demand of 76.12 percents, whereas the demand for commercial major is 23.88 percents.
2. The sample of 340 entrepreneurs, demand a total of 12,417 vocational certificate employees during three years (2008-2010): 4,113 , 4,057 and 4,247 employees, respectively. When the estimation is done to the population of 2,617 entrepreneurs nationwide, the total demand is 95,574 employees: 31,658 31,227 and 32,689 employees, respectively.
3. The entrepreneurs' demand for workforce during three years (2008-2010) increases to 105.56 percents from that of the present. The ratio of the present workforce to the increased number is 1 : 1.06. When considering per year, it is found out that the demand in each year (compared to that at present) is 34.97 34.49 and 36.10, respectively.
4. The demand of workforce according to geographical regions from the most to the least is the Central, the East, and the North. The percentage is 55.04 , 38.07 and 6.89, respectively.
5. The top three fields of studies in industrial major which are in high demand by the entrepreneurs are mechanics, mechanic tools and maintenance, and electricity and electronics, respectively.
6. The top three fields of studies in commercial major which are in high demand by the entrepreneurs are sale, accounting, and business computer, respectively.

Keywords : Workforce demand Vocational certificate Industrial Commercial Industrial Estate Authority of Thailand (IEAT)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยี มีผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศและสังคมไทยสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ คือ ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การเตรียมความพร้อมแรงงานเพื่อเผชิญกับระบบเศรษฐกิจใหม่ ที่มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง การผลิตแรงงานให้มีฐานความรู้ในวิชาชีพเพื่อเป็น

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาของประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเป็นหัวใจสำคัญ [1]

การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนาแรงงานระดับฝีมือ และระดับเทคนิค ที่มีลักษณะเฉพาะสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เจตนารมณ์เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีสมรรถภาพในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและ

รายได้ เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น การศึกษาวิชาชีพจึงเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน สนองนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศสงครามกับความยากจนของประเทศ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยจำเป็นจะต้องมีการวางแผนการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาต่างๆ ให้ได้ปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เพื่อไม่ให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานหรือภาวะการว่างงาน

คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารในสถาบันผลิตครูและบุคลากรทางครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการของสถานประกอบการ สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 ว่ามีความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด ในประเภทวิชาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นประเภทวิชาที่ใช้มากกว่าประเภทวิชาอื่นๆ ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อจะได้นำสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตบุคลากรทางช่างอุตสาหกรรมและ พาณิชยกรรม ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ของสถานประกอบการ สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

3.1 ขอบเขตของตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ประเภทวิชา ภาควิชา และปี พ.ศ. ดังนี้

1.1 ประเภทวิชา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม

1.2 ภาควิชา แบ่งเป็น 3 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 ปี พ.ศ. แบ่งออกเป็น 3 ปี คือ พ.ศ. 2551 , 2552 และ 2553

2. ตัวแปรตาม คือความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.2 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ สถานประกอบการ สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั่วประเทศ จำนวน 2,617 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานประกอบการ สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 340 แห่ง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan [2] ที่ระดับความมั่นใจ 95% และความคลาดเคลื่อน 5% (ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 335 แต่ในการวิจัยนี้ปรับเพิ่มเป็น 340 โดยเพิ่มในกลุ่มภาคเหนือซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าอีก 2 ภาค) การเลือกตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบมีระบบจากรายชื่อสถานประกอบการ สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย [3] โดยจำกัดขอบเขตเฉพาะ 3 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการรวมกันเป็นร้อยละ 99.12 ของทั้งประเทศ (ที่เหลืออีก 2 ภาค คือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ มีรวมกันเพียงร้อยละ 0.88 จึงขอไม่ศึกษา)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยายประเภทการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบกรอกข้อมูล จำนวนแรงงานที่ต้องการ ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยอาจารย์ระดับอุดมศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 4 ท่าน และได้ผ่านการทดลองใช้กับสถานประกอบการก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ. 2550 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ

5. ผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการประมาณค่าความต้องการแรงงาน จำแนกตามประเภทวิชา และปี พ.ศ.

ประเภทวิชา	ความต้องการแรงงาน (คน)			ปี พ.ศ.	ความต้องการแรงงาน (คน)		
	ตัวอย่าง	ประชากร	ร้อยละ		ตัวอย่าง	ประชากร	ร้อยละ
1. อุตสาหกรรม	9,452	72,752	76.12	1. 2551	4,113	31,658	33.13
2. พาณิชยกรรม	2,965	22,822	23.88	2. 2552	4,057	31,227	32.67
รวม	12,417	95,574	100	3. 2553	4,247	32,689	34.20
				รวม	12,417	95,574	100

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่สถานประกอบการต้องการเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเทียบกับแรงงานที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน (พ.ศ. 2550)

ประเภทวิชา	ปริมาณแรงงานที่ต้องการ ที่มีอยู่แล้ว พ.ศ. 2550	ที่ต้องการเพิ่มขึ้นในแต่ละปี						รวม	
		พ.ศ. 2551		พ.ศ. 2552		พ.ศ. 2553			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อุตสาหกรรม	7,768	2,988	38.47	3,148	40.53	3,316	42.69	9,452	121.68
2. พาณิชยกรรม	3,995	1,125	28.16	909	22.75	931	23.30	2,965	74.22
รวม	11,763	4,113	34.97	4,057	34.49	4,247	36.10	12,417	105.56

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ และปี พ.ศ.

ประเภทวิชา / ปี พ.ศ.	ปริมาณกำลังคนที่ต้องการ		ภาคภูมิศาสตร์				รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	ภาคเหนือ		ภาคกลาง			
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อุตสาหกรรม	511	59.70	4,694	68.69	4,247	89.85	9,452	76.12
1.1 ปี พ.ศ. 2551	187	36.59	1,464	31.19	1,337	31.48	2,988	31.61
1.2 ปี พ.ศ. 2552	187	36.59	1,546	32.94	1,415	33.32	3,148	33.31
1.3 ปี พ.ศ. 2553	137	26.81	1,684	35.88	1,495	35.20	3,316	35.08
รวม	511	100	4,694	100	4,247	100	9,452	100
2. พาณิชยกรรม	345	40.30	2,140	31.31	480	10.15	2,965	23.88
2.1 ปี พ.ศ. 2551	114	33.04	812	37.94	199	41.46	1,125	37.94
2.2 ปี พ.ศ. 2552	116	33.63	654	30.56	139	28.96	909	30.66
2.3 ปี พ.ศ. 2553	115	33.33	674	31.50	142	29.58	931	31.40
รวม	345	100	2,140	100	480	100	2,965	100
รวมทั้งหมด	856	100(6.89)	6,834	100(55.04)	4,727	100(38.07)	12,417	100

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ปริมาณความต้องการ		สาขาวิชา	พหุขยกรรม	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องกล ¹	2,745	29.04	1. การบัญชี ²	615	20.74
2. เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ²	1,753	18.55	2. การเลขานุการ	233	7.86
3. โลหะการ	695	7.35	3. ธุรกิจค้าปลีก	112	3.78
4. ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ³	1,622	17.16	4. การประชาสัมพันธ์	110	3.71
5. การก่อสร้าง	112	1.18	5. การขาย ¹	736	24.82
6. การต่อเรือ	0	0.00	6. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ³	523	17.64
7. แวนตาและเลนส์	23	0.24	7. ธุรกิจสถานพยาบาล	56	1.89
8. การพิมพ์	901	9.53	8. ภาษาดังประเทศ	156	5.26
9. เทคโนโลยีสิ่งทอ	14	0.15	9. สำนักงานสำหรับผู้พิการทางสายตา	49	1.65
10. อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป	13	0.14	10. งานอาหาร	69	2.33
11. เครื่องหนัง	132	1.40	11. ธุรกิจทั่วไป	132	4.45
12. เครื่องเรือน/ไม้	900	9.52	12. บริการลูกค้า	50	1.69
13. ออกแบบเครื่องประดับ	282	2.98	13. Import	4	0.13
14. แม่พิมพ์	200	2.12	14. เครื่องหนัง	120	4.05
15. อื่นๆ เช่น เครื่องยนต์ เคมี แอร์ ฯลฯ	60	0.63	รวม	2,965	100
รวม	9,452	100			

หมายเหตุ ¹ หมายถึง ลำดับที่ 1² หมายถึง ลำดับที่ 2³ หมายถึง ลำดับที่ 3

6. สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานประกอบการจำแนกตามประเภทวิชา ส่วนใหญ่เป็นความต้องการแรงงานประเภทวิชาอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.12 ส่วนประเภทวิชาพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.88 หรือคิดเป็นสัดส่วน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม : ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เท่ากับ 1 : 3.19 (ตารางที่ 1)

2. กลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการจำนวน 340 แห่ง ต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) รวมทั้งหมด 12,417 คน จำแนกเป็นรายปีได้เป็น 4,113 , 4,057 และ 4,247 คน ตามลำดับ เมื่อประมาณค่าไปสู่ประชากรสถานประกอบการทั่วประเทศ จำนวน 2,617 แห่ง ได้เป็นความต้องการแรงงานทั้งหมด 95,574 คน จำแนกเป็นรายปีได้เป็น 31,658 31,227 และ 32,689 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

3. สถานประกอบการต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยภาพรวมทั้ง 2 ประเภทวิชา ในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) เพิ่มจากที่มีอยู่เดิม (พ.ศ. 2550) คิดเป็นร้อยละ 105.56 หรือคิดเป็นอัตราส่วน จำนวนที่มีอยู่เดิม : จำนวนที่ต้องการเพิ่ม เท่ากับ 1:1.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายปี (เทียบกับจำนวนที่มีอยู่เดิม) คิดเป็นร้อยละ 34.97 34.49 และ 36.10 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

4. ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานประกอบการ รวมทั้ง 2 ประเภทวิชา จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 55.04 , 38.07 และ 6.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

5. สาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม คือ เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง และ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

6. สาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม คือ การขาย การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

7. อภิปรายผล

1. ตามที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความต้องการกำลังคนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของสถานประกอบการ ในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) มีอัตราส่วนความต้องการประเภทวิชาพาณิชยกรรม : ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เท่ากับ 1 : 3.19 แสดงว่า ความต้องการแรงงานประเภทวิชาอุตสาหกรรมมากกว่าประเภทวิชาพาณิชยกรรม 3.19 เท่า เป็นอัตราส่วนที่แตกต่างไปจากอัตราส่วนแรงงานที่มีอยู่เดิม (พ.ศ.2550) ซึ่งมีแรงงานประเภทวิชาพาณิชยกรรม : ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เท่ากับ 1 : 1.94 นั่นคือ มีแรงงานประเภทวิชาอุตสาหกรรมมากกว่าประเภทวิชาพาณิชยกรรมเพียง 1.94 เท่า แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกำลังคนในอนาคตของสถานประกอบการ ว่ามีความต้องการใช้กำลังคนในประเภทวิชาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในปริมาณที่สูงกว่าประเภทวิชา พาณิชยกรรม

ส่วนในประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาที่เป็นความต้องการสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการขายเป็นงานที่มีความสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กัน กับการผลิต เพื่อให้สามารถนำสินค้าที่ได้จากการผลิตไปสู่ผู้บริโภคได้

2. เมื่อพิจารณาจำแนกตามปี พ.ศ. พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานในแต่ละปีเป็นจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นอัตราส่วนความต้องการในปี พ.ศ. 2551 : 2552 : 2553 เท่ากับ 1.01 : 1 : 1.05 เมื่อประมาณค่าไปสู่ประชากรสถานประกอบการจะได้เป็นจำนวนคนที่ต้องการเท่ากับ 31,658 , 31,227 และ 32,689 คน ในปี พ.ศ. 2551 , 2552 และ 2553 ตามลำดับ รวมทั้ง 3 ปี เท่ากับ 95,574 คน แสดงว่า สถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศมีความต้องการแรงงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภท

วิชาอุตสาหกรรมและประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวมกันปีละสามหมื่นกว่าคน โดยมีปริมาณใกล้เคียงกันในแต่ละปี

3. สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551-2553) เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากกว่าที่มีอยู่แล้ว (พ.ศ. 2550) ถึง 1.06 เท่า หรือร้อยละ 105.56 แสดงว่าตลาดแรงงานประเภทสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมยังเปิดกว้างอยู่สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและประเภทวิชาพาณิชยกรรม

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทวิชา พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นในประเภทวิชาอุตสาหกรรม เป็นจำนวนมากกว่าที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันถึง 1.22 เท่า หรือร้อยละ 121.68 ส่วนในประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความต้องการเพิ่มขึ้นมากกว่าที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน 0.74 เท่า หรือร้อยละ 74.22 แสดงว่าสถานประกอบการต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้นในประเภทวิชาอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากกว่าประเภทวิชาพาณิชยกรรม ซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวไว้ในข้อ 1.

4. เมื่อพิจารณาจำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ พบว่า สถานประกอบการในภาคกลางมีความต้องการแรงงานมากที่สุด ร้อยละ 55.04 รองลงมาคือภาคตะวันออก ร้อยละ 38.07 และภาคเหนือ ร้อยละ 6.89 ของความต้องการทั้งหมด จะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีปริมาณสูงในภาคกลางและภาคตะวันออก ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการสังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 2,617 แห่ง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.72) มีที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง (ร้อยละ 50.44) และภาคตะวันออก (ร้อยละ 45.28) [3] จึงส่งผลให้ภาคกลางและภาคตะวันออกมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากดังกล่าว

5. เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาที่เป็นความต้องการสูงสุด 3 ลำดับแรก ของประเภทวิชาอุตสาหกรรม คือ สาขาวิชาเครื่องกล สาขาวิชาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุง และสาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสาขาวิชาที่มีความต้องการเป็นลำดับต้นๆ ของประเภทวิชาอุตสาหกรรมเป็นความสอดคล้องกับสภาพตามธรรมชาติของอุตสาหกรรมที่มีการใช้

เครื่องจักรกลเป็นเครื่องมือในการผลิต ดังที่ กรมอาชีวศึกษา [4] ได้ทำการสำรวจความต้องการกำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับกลางของสถานประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2538 และสถานประกอบการที่จดทะเบียนกับ กรมโรงงานอุตสาหกรรมระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2538- เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 ซึ่งมีวงเงินลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป ผลการสำรวจพบว่า สาขาวิชาที่บุคลากรด้าน วิชาชีพสำเร็จการศึกษามากและเป็นที่ต้องการของสถาน ประกอบการ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คือ สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างโลหะวิทยาและช่าง เครื่องกล ตามลำดับ และระดับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คือ สาขาวิชาโลหะวิทยา ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน และช่าง ไฟฟ้า ตามลำดับ

8. ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากผลการวิจัยพบความต้องการแรงงานใน แต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังนั้นสถานศึกษาควรผลิต บุคลากร ในปริมาณสม่ำเสมอใกล้เคียงกันในแต่ละปี โดย อาจเน้นผลิตกำลังคนประเภทวิชาอุตสาหกรรม ในปริมาณ ที่มากกว่าประเภทวิชาพาณิชยกรรม

2. เนื่องจากสถานประกอบการในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้ต้องการแรงงานมากกว่าภาคอื่นๆ จึงควรเน้นการผลิตบุคลากรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษา ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเพิ่มโอกาสให้เยาวชน ได้เข้าศึกษาและทำงานในท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็น โอกาสอันดีสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ควรให้ความสนใจ สมัครเข้าทำงานในภาคกลาง จะมีโอกาสได้งานทำมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ

3. สาขาวิชาที่มีเป็นความต้องการมาก ควรผลิตให้ ได้จำนวนมากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ในประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ เครื่องกล เครื่องมือกลซ่อมบำรุง และ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนประเภทวิชาพาณิชยกรรม คือ การขาย การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2548. **หลักการ ทฤษฎี และนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษา.** [Online]. Available : <http://www.vec.go.th/>
- [2] Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities." **Journal of Educational and Psychological Measurement.** 30 (3) : 607-610.
- [3] การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. 2550. **เกี่ยวกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.** [Online]. Available : www.ieat.go.th/
- [4] กรมอาชีวศึกษา. 2540. **ครบรอบ 56 ปี สถาบันอาชีวศึกษา รายงานประจำปี 2539-2540.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.